

PROCES VERBAL nr.4

Ședința Comisiei specializate pentru prevenirea și combaterea traficului de ființe umane
de consultare și elaborare a setului de măsuri pentru implementarea recomandărilor GRETA

Data: **16.09.2025** 14.00-17.00. Locație: Casa Guvernului

Au participat:

1. **Lilia Pascal**, Șefa Direcției Drepturile Omului și Cooperare cu Societatea Civilă din cadrul Cancelariei de Stat, Coordonator Național pe dimensiunea prevenirii și combaterii traficului de ființe umane și a mecanismului instituțional.
2. **Viorel Ciobanu**, Procuratura Generală (PG),
3. **Irina Dragoman**, Ministerul Afacerilor Interne
4. **Tatiana Gujuman**, Ministerul Afacerilor Interne
5. **Vitalie Pșenicinîi**, Ministerul Afacerilor Interne (MAI) / CCTP,
6. **Alexandra Ciorici** Ministerul Afacerilor Interne
7. **Liubov Cavaliuc**, Inspectoratul General pentru Migrațiune (IGM),
8. **Vitalie Bînzari**, Inspectoratul de Stat al Muncii (ISM),
9. **Evelina Miron**, Ministerul Muncii și Protecției Sociale (MMPS),
10. **Sergiu Ciobanu**, Ministerul Justiției (MJ),
11. **Tatiana Pârnu**, Ministerul Afacerilor Externe (MAE)
12. **Valeriu Gribincea**, Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării
13. **Viorica Stroici**, Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării
14. **Irina Cojocaru**, Ministerul Finanțelor
15. **Adrian Gilcă**, Casa Națională de Asigurări Sociale
16. **Dan Bitianov**, Institutul Național de Justiției
17. **Natalia Chirilenco**, Agenția Relații Interetnice
18. **Lilia Curajos**, Cancelaria de Stat

I. Cuvânt de Deschidere

Doamna Lilia Pascal a salutat participanții, menționând că termenul pentru primirea obiecțiilor și propunerilor privind setul de măsuri (anunțul plasat pe particip.gov) se finalizează astăzi. Până în prezent, nu au fost primite recomandări sau obiecții. Lilia Pascal a propus ca fiecare instituție care a examinat proiectul Setului de masuri sa se expună și să prezinte obiecțiile. Participanții au propus să mergem pe fiecare acțiune din Setul de măsuri elaborat

Lilia Pascal a prezentat structura recomandărilor GRETA, care se împart în trei categorii:

1. **"Solicită insistent" (urgente):** sunt **șapte la număr**, dintre care trei sunt repetitive de la an la an. Pentru aceste șapte, termenul de raportare este **iunie 2027**. Termenul efectiv de realizare în plan este **trimestrul I 2027**, pentru a permite colectarea informației, elaborarea, compilarea și dezbateră raportului final înainte de transmiterea către GRETA.
2. **"Consideră:** recomandări care reiese din cele urgente, fiind mai permissive depind de realizarea acestora, au un timp mai îndelungat de implementare (până la următoarea evaluare a țării).
3. **"Invită":** rămân la discreția țării, realizarea lor depinde de capacități și posibilități, dar se încurajează de a fi implementate. Extins termenul de realizare până în 2028, conform

termenilor de implementarea a Programului național privind prevenirea și combaterea TFU 2024-2028.

Și a invitat reprezentanții instituțiilor să se expună pe marginea acțiunilor puse în sarcina lor și să prezinte comentariile și obiecțiile. Participanții au propus să fie parcursă acțiune după acțiune.

II. Obiecții și discuții pe marginea recomandărilor urgente

Consolidarea coordonării acțiunilor (Mecanism Instituțional)

Viorel Ciobanu (PG) a solicitat ca indicatorul de performanță să fie explicit: **mărirea numărului de angajați** (personal) ai direcției responsabile, nu doar numărul de instruiți organizate. PG a solicitat, de asemenea, clarificarea rolului lor ca "partener" sau "co-executor" al acțiunii, ca să știe ce urmează să facă și să includă în planurile lor de activitate. PG este o instituție independentă, pe care Guvernul nu o poate include în calitate de executor.

PG a solicitat revizuirea termenelor. S-a menționat că stabilirea termenului "trimestrul I 2027" pentru acțiuni cu caracter permanent (ex: ședințele Comitetului Național) poate duce la relaxarea actorilor și amânarea lor până la data limită. S-a agreat ca acțiunile cu caracter permanent să fie notate ca atare.

Prevenirea Exploatării Copiilor în Instituțiile Rezidențiale (2.1)

MMPS a informat că **Ordinul 114 din 24.05.2024** privind ghidul de protecție internă a copilului este deja aprobat și implementat. Coordonatorul a atras atenția că recomandarea GRETA a venit în 2025, fiind posibil să nu fie acceptată pe plan internațional dacă o acțiune a fost realizată anterior. Recomandarea vizează explicit **inspecția periodică a conducerii** instituțiilor, dar acțiunile propuse se concentrează pe instruirea copiilor și a inspectorilor sociali.

S-a menționat necesitatea includerii MAI/Poliției pentru inspecții cu componentă de trafic. CCTP a replicat că nu are capacitatea să acopere toate centrele și că poliția nu are competențe să efectueze controale inopinate fără sesizare.

S-a convenit asupra revizuirii ghidului și elaborării unui **Ordin** privind realizarea auditului pentru conducerea centrelor de plasament, implicând Agenția pentru Gestionarea Serviciilor Specializate.

Modificarea Legislației privind Inspecția Muncii (2.2)

Recomandarea prevede modificarea legislației, dar propunerea vizează instruirea inspectorilor ISM nu poate veni cu inițiativă legislativă, dar a citat **Legea 131** privind controlul de stat, care permite controlul inopinat doar pe baza unor indici clari (muncă nedeclarată, TFU) și nu permite intervenția pe baza informațiilor neverificate sau anonime. Aceste prevederi contravin **Convențiilor OIM 81 și 129** (ratificate de RM) care prevăd dreptul inspectorilor muncii la controale inopinate și în lipsa semnalelor.

Concluzie: S-a menținut acțiunea de **modificare a legislației** pentru a elimina restricțiile, deoarece GRETA a solicitat tranșant această modificare.

Identificarea Proactivă a Victimelor Străine (3.1)

3. IGM a cerut reformularea acțiunii de la "solicitanți de azil și lucrători străini" la "**străini**" în general, deoarece riscul de trafic vizează toate categoriile

S-a constatat că mecanismul intersectorial de cooperare pentru identificarea și asistența victimelor minore nu includea mecanismele pentru identificarea copiilor străini la frontiera Republicii Moldova. IGM lucrează la modificarea HG 270 pentru a include mecanisme de referire a copiilor străini.

S-a solicitat substituirea termenului "mecanism de monitorizare socială" cu "evidență a solicitanților”.

S-a subliniat nevoia de a crea mecanisme eficiente de interacțiune între IGM, IGPF și IGP pentru gestionarea victimelor străine.

Asistența Medicală Publică (4.2)

Recomandarea este una repetitivă. Problema majoră este **definirea pachetului de servicii medicale și asigurarea finanțării**.

S-a sugerat elaborarea de către Ministerul Sănătății a unei liste de servicii medicale de care pot beneficia victimele/solicitanții, pe baza căreia să fie identificat bugetul.

Coordonatorul a insistat ca soluția (ordin/mecanism) să fie prezentată până a doua zi, altfel problema nu va fi realizată. S-a notat că ar fi necesară modificarea legii TFU, similar cu modul în care a fost modificată legea azilului.

Consolidarea Capacității CCTP (5.1)

V.Pșenicinîi a informat că un studiu de evaluare a CCTP este realizat de un expert CEPOL. PG a solicitat să fie inclusă în consultarea studiului, conform PNA, iar rezultatele studiului vor fi discutate în cadrul Comitetului Național. Viorel Ciobanu (PG) a insistat ca indicatorii să vizeze specializarea ofițerilor și procurorilor.

Proceduri Judiciare Rezonabile și Compensații (6.1)

Reieșind din faptul că pe faza de urmărire penală, procurorul este responsabil de termenul rezonabil; pe faza de judecată, judecătorul este responsabil. S-a propus includerea CSM și a Procuraturii ca parteneri responsabili de monitorizare. Ministerul Justiției a propus eliminarea acțiunii privind elaborarea proiectului de lege pentru compensații financiare (6.1.1.) pe motiv că se dublează cu 6.4.1. MJ a argumentat că statul oferă despăgubiri și că se lucrează la eliminarea obligativității ca victima să se constituie ca parte civilă. **Lilia Pascal** a insistat ca acțiunea să fie menținută și să se concentreze pe **asistența juridică gratuită** și implicarea avocaților pentru a ajuta victimele să colecteze probe pentru acțiunea civilă, deoarece GRETA cere sprijin pentru despăgubiri în instanță.

Dreptul la Muncă pentru Victimele Străine (6.4)

S-a confirmat că dreptul la muncă va fi inclus în proiectul nou de lege privind admisia, șederea și reintegrarea străinilor. S-a propus adăugarea unei sub-acțiuni de monitorizare care să măsoare numărul de victime cărora li s-a acordat dreptul la muncă.

III. Acțiuni non-urgente

Cooperarea cu țările de origine (13.2)

Tatiana Pârvu (MAE) a cerut excluderea acestui punct, argumentând că nu ține de competența lor. MAE apără interesele cetățenilor moldoveni în străinătate, nu ale cetățenilor străini în Republica Moldova.

Lilia Pascal a menționat că recomandarea vizează prevenirea exploatării, fiind inspirată de cazul Bangladesh. S-a convenit asupra reformulării acțiunii pentru a include:

1. Efectuarea unui studiu pentru stabilirea țărilor cu cea mai mare pondere a lucrătorilor străini (ex: India, Bangladesh, Pakistan).
2. Încheierea de acorduri de colaborare/schimb de informații între instituțiile statului (MAI, MMPS) și omologii lor din țările respective pentru a preveni traficul și a facilita readmisia.

Separarea funcțiilor de migrație/muncă (14.1)

S-a propus actualizarea Acordului de colaborare existent între Inspectoratul General pentru Migrațiune (IGM) și Inspectoratul de Stat al Muncii (ISM). Acordul actual (încheiat în 2024) trebuie ajustat pentru a reflecta cerințele GRETA și pentru a îmbunătăți mecanismul de interacțiune interinstituțională, inclusiv implicarea CCTP. S-a menționat că, deși acțiunile sunt comune, rezultatele și competențele rămân distincte.

Reducerea riscului de exploatare (15.1)

Lilia Pascal a propus reluarea procesului de elaborare a unei **Foi de Parcurs** pentru reducerea vulnerabilității persoanelor care prestează servicii sexuale, au riscuri înalte pentru a fi expuse la exploatare, în colaborare cu MJ, MAI, MMPS și PG.

Prevenirea traficului prin tehnologii informaționale (21.1)

Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării (MDED): a solicitat excluderea acțiunilor care vizează consolidarea structurilor și elaborarea de ghiduri/memorandumuri, argumentând că:

1. Ministerul nu are competențe pe consolidarea structurilor cu instrumente digitale.
2. Cadrul normativ (Legea 20 privind Criminalitatea Informatică și Legea 241) este deja transpus și expertizat de Comisia Europeană, fiind considerat suficient.
3. Elaborarea de ghiduri suplimentare sau impunerea de obligații noi furnizorilor de servicii contravin legislației.

Lilia Pascal a insistat că fenomenul traficului prin instrumente digitale se intensifică și este nevoie de o acțiune. S-a propus ca MDED să fie inclus ca partener (nu executor), iar responsabilitatea să rămână la MAI. S-a convenit pe ajustarea cadrului operațional de cooperare, nu elaborarea lui.

Cercetări privind vulnerabilitățile persoanelor LGBT (25)

GRETA solicită cercetări privind vulnerabilitățile persoanelor LGBT la trafic. S-a propus: implicarea/consultarea organizațiilor societății civile (OSC) în colaborare cu Ministerul Muncii și Protecției Sociale (Direcția Egalitate de Gen) pentru a stabili criterii de vulnerabilitate. De inclus acțiunea din educație

Prevenirea traumatizării (26.1)

Cu privire la asigurarea funcționalității camerelor de audiere prin alocarea resurselor financiare necesare s-a confirmat că este o problemă financiară. Deoarece camerele de audiere (pentru minori/victime vulnerabile) se află la instanțele de judecată și la poliție, s-a sugerat includerea **CSM** (ca executor/partener responsabil de bugetul instanțelor) și **Ministerul Finanțelor** (la parteneri).

IV. Concluzii și sarcini

Coordonatorul, Lilia Pascal, a mulțumit pentru răbdare și a subliniat necesitatea unei responsabilități și implicări comune în implementarea recomandărilor GRETA.

S-a decis:

1. Asistența medicală (4.2): Reprezentanții sectorului trebuie să revină cu o soluție sau o propunere clară (Ordin/mecanism) pentru lista de servicii medicale prestate victimelor și finanțarea acestora.
2. Compensării/asistență juridică (6.1): Contactarea Consiliului Național pentru Asistență Juridică Garantată de Stat pentru a formula o acțiune privind implicarea avocaților în colectarea probelor pentru despăgubiri.
3. IGM: trebuie să clarifice și să reformuleze acțiunile privind cooperarea cu țările de origine.
4. Contactarea Oficiului Avocatului Poporului privind consolidarea rolului său în monitorizarea activităților anti-trafic.
5. Toți participanții la ședință urmează să prezinte obiecțiile/reformulările la acțiunile ce le vizează până la sfârșitul zilei de 17.09.25

**Șefa Direcției drepturile omului
și cooperare cu societatea civilă**

Lilia Pascal